

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12914

MAYSELEKLH

Leon Bassein

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ביבליאטעק גרוינינקע ביי מעלעק
רעפארטירט פון ש. באסטאמסקי

לען עלבן

מעשה לעד

(2 טע דעפט)

... לעבן

אריזא, נייע יידישע פאליטשיל

1928

Biblioteka „GRININKE BOJMEŁECH“
redagowano przez S. BASTOMSKIEGO.

L. E l b e
B A J K I

Drukarnia Notesa : Szwałlicha Wilno, Wileńska 16

לעזן עלבע

לעמעך גייט זיך גליטשן.

לעמעך נאר האָט גענומען די שפּאַגל-
נייע גליטשערס, וואָס די מאַמע האָט אים
געקויפט, און ער איז אַוועק גליטשן זיך.
גייט ער און טראַכט, וואָס זאָל ער
טאָן, אז ער זאָל ניט פּאַלן, ווען ער וועט
זיך נעמען גליטשן. טראַכט ער און
טראַכט און ער קאָן גאַרנישט ניט אָפּ-
טראַכטן.

גייט ער פאַרביי אַ הויז. זעט ער:
עס שטייט אַ מאַן און שיט פון אַ קערבל
אַש אויפן גליטשיקן טראַטואַר.
רופט זיך אָן לעמעך צום מאַן:
— וואָס טוט איר דאָס? איר ריכט
דאָך אײן דעם טראַטואַר און דער באַ-
לעבאַס וועט אויף אײך שרייען!
גיט דער מאַן אַ שמייכל און ער
זאָגט צו לעמעך:

— ביסט א נאר, יינגל! ערשטנס,
וועט אויף מיר דער באַלעבאַס ניט
שרייען, ווייל איך בין גראָד אליין דער
באַלעבאַס, און, צווייטנס, ריכט איך גאָר
ניט ציין דעם טראַטואַר. דו זעסט דאָך,
אַז דער טראַטואַר איז גליטשיק, קענען
דאָך מענטשן גיין און פאַלן, שיט איך
אַן אַש, כּדי מע זאָל ניט קאַנען פאַרן.
זאָגט לעמעך:

— אוי, איז דאָך דאָס אַ גוטע זאַך,
און אַיך האָב גאַרניט געוואָסט דערפֿון.
איך גיי זיך איצט גראָד גליטשן און
איך טראַכט, וואָס איך זאָל טאָן, אַז איך
זאָל ניט פאַלן אויפן גליטש, וועל איך
ביי אַיך טאַקע נעמען איצטער אַ ביסל
אַש און אָנשיטן אויפן גליטש, וועל איך
ניט פאַרן.

גיט דער מאַן אַ שמייכל און ער זאָגט
צו לעמעך:

— איך זע, יינגל, אַז דוּפּיסט אַ גרוי-
סער חכם, ווי רופּט מען דיך אַקאַרישט?

ענטפערט לעמעך: – לעמעך!
דער מאן גיט ווידער א שמייכל און
ער זאגט:

– א פיינער נאָמען לעמעך. טראָג
אים געזונטערהייט. ער קליידט דיר
זייער!

– א דאנקו – האָט לעמעך געענט-
פערט, ווייל ער האָט זיך דערמאָנט, אַז
די מאַמע האָט אים געלערנט, ווען
עמיצער זאָגט אים „טראָג געזונט“.
דאַרף ער זאָגן – „א דאנק“.

– איר זייט אַגוטער מאַן – האָט לע-
מעך צו אים ווייטער גערעדט: – קיינעם
געפעלט ניט מיין נאָמען, און איר זאָגט,
אַז עס איז אַ פיינער נאָמען. און אַז איר
זייט אַזאַ גוטער מאַן, טאָ גיט מיר איצ-
טער אַ ביסל אַש, וואָס איך האָב ביי
איך געבעטן.

– נאָ דיר אינגאָנצן, לעמעך! איך
דאַרף שוין מער ניט – האָט דער מאַן
געזאָגט און אים אָפגעגעבן דאָס גאַנצע

קערבל מיט דעם אש.
— א דאנק! — האָט לעמעך געזאָגט
— איר זייט זייער אַ פיינער מאַן!
און ער האָט גענומען דאָס קערבל
מיטו אש און איז אוועק צום גליטש.
אויפן וועג באַגעגנט אים אַ יינגל:
— ווהיין גייסטו, לעמעך? גליטשן
זיך?

ענטפערט לעמעך: — יאָ
פרעגט אים ווייטער דאָס יינגל:
— און וואָס טראָגסטו פאַר אַ קערבל?
ענטפערט לעמעך:
— אַ קערבל מיט אש, — אַנשיטן אויפן
גליטש, כדי איך זאָל ניט פאַלן.
גייט דאָס יינגל אַ לאַך און מיטן
האַנט אַ מאַך:
— טראָג דאָס קערבל, לעמעך! טראָג
געזונט!

— א דאנק! — האָט געענטפערט
לעמעך, און ער איז געגאַנגען ווייטער.
אין ער געקומען אויסן גליטש און

האָט גדייך גענומען שיטן אש. האָט
דער מאַן, וואָס גיש אַכטונג אויפן גליטש
און אויך די, וואָס גליטשן זיך, גענומען
שרייען אויף אים:

— חעי, יינגל, וואָס טוסטו דאָס?

ענטפערט לעמעך:

— איך שיט אָן אש, מע זאל ניט קאָ-
נען פאלן, ווייל איך וויל זיך גליטשן און
איך האָב זיך קיינמאָל ניט געגליטשט,
האָב איך מורא, איך זאל גיט פאלן.
צעלאַכן זיך אלע.

מאכט לעמעך:

— וואָס זשע לאַכט איר? איך האָב
אליין געזען, ווי אַ מאַן האָט אָנגעשאָטן
אש אויפן גליטשיקן טראָטוואַר, כדי
מע זאל ניט פאלן.

האָבן אלע זיך נאָך מער צעלאַכט
און זיי האָבן געפרעגט לעמעכן, ווי מע
רופט אים. האָט ער זיי געזאָגט. האָבן
זיי ווייטער געלאַכט, און איין יינגל
האָט זיך צעטאַנצט אויף זיינע גלי-

טשערס און אויסגעזונגען:
 א נאר איז לעמעך.
 מעל איז קמת. -
 א טשוואַק איז שפיציק,
 אייז איז גליטשיק,
 גליטשיק איז אייז.
 שיט מען אן רייז!..
 - נו. לעמעך! - האָט דער מאן
 וואָס גיט אַכטונג, זיך אָפּגערופן - געם
 דיין קערבל אַש אוי גיי אַהיים.
 - און גליטשן זיך? - האָט לעמעך
 געפרעגט.
 - אז דו וועסט ווערן אויס לעמעך,
 וועסטו קומען אַהער זיך גליטשן.
 איז לעמעך אַוועק, און ער האָט גע-
 נומען טראַכטן. ווי אזוי ער זאָל ווערן
 אויס לעמעך.

לעמעך גייט זיך לערנען.

אז לעמעך דארף גיין אין שול אריין
לערנען, נעמט ער זיך פארקען און פאר-
קען, ביז עס ווערט שפעט. און אז ער
גייט א קוק אויפן זייגער און דערזעט,
אז עס איז שפעט, לאזט ער אויס דעם
בעס צום זייגער און ער נעמט אים
שלאגן און קלאפן.
דערהערט דאס די מאמע, נעמט זי
שרייען:

— וואָס טוסטו דאָס דאָרטן, לעמעך?
— איך שלאָג דעם זייגער! איך הרגע
אים!—ענטפערט לעמעך מיט אַ וויינענ-
דיקן קול.

לויפט די מאמע צו און רייסט ארויס
דעם זייגער ביי לעמעכן פון די הענט
און שרייט אויף אים ווידער:
— וואָס טוסטו דאָס, משוגענער?

וואָס האָסטו צום זייגער?

ענטפערט לעמעך:

— איך דארף גיין לערנען זיך, און

עס איז שפעט!

פרעגט די מאמע: — טאָ וואָס איז

דער זייגער שולדיק?

ענטפערט לעמעך: — אַוואָדע איז ער

שולדיק!

מאכט די מאמע:

— גיין שוין, לעמעך! אוי, ביסטו אַ נאַרו

דער זייגער איז ניט שולדיק. אמאָל

קען זיך טאַקע אַ זייגער שפעטיקן אָדער

לויפן, אָבער אונדזער זייגער גייט ריכ-

טיק. דו פאַרקעסט זיך אַזוי לאַנג, ביז

עס ווערט שפעט.

אָבער לעמעך האַלט זיך ביי דאָס

זייניקע, און ער טענהט:

— ניין, דער זייגער איז שולדיק,

ניט איך. אַלעמאָל איז ער שפעט, און

אַז איך קום אין שול, שרייט דער לע-

רער אויף מיר, אַז איך קום שפעט! און

אלע קינדער לאכן פון מיר!
גו, זיי קיין נאר ניט און גיי זיך
לערנען! - זאגט צו אים די מאמע.
- דער לערער העט שרייען, פאר-
וואס איך קום שפעט! - טענהט לעמעך
חיינענדיק.

זאגט די מאמע:

- זאל ער טאקע שרייען, וועסטו
חייטען זען צו קומען פרי.
און זי הייסט לעמעכן גיין אין שול,
און ער מוז גיין.

נאר איידער ער גייט אהעק, גיט
ער א כאפ דעם זייגער, וועלכן די מאמע
האט שוין געהאט אהעקגעשטעלט צו-
ריק אויפן ארט, און ער שטופט דאס
אריין גיך אין שול-זעקל מיט אלע בילדער
און העפטן. די מאמע זעט דאס ניט.
לעמעך גייט אין שול און ער פרייט
זיך.

- איך וועל שוין חייזן דעם לערער,
ווער עס פארשפעטיקט זיך: איך, צי

דער זייגער! זאל ער זען! - רעדט דע-
מעך צו זיך אליין.

ער קומט אין שול, און דער לערער
פרעגט אים גלייך:

- ווידער שפעט, לעמעך?

- גיין, ניט איך! - ענטפערט לעמעך

מיט שטאלץ: - ניט איך, נאָר דער זייגער,
איר וועט באַלד זען, לערער!

און לעמעך נעמט אַרויס דעם זייגער
פון שול - זעקל און ווייזט, דאָס דעם
לערער.

אלע קינדער צעלאַכן זיך, און דער
לערער גיט נאָר אַ שמייכל.

- אַזוי, חכם איינער? - מאַכט דער
לערער צו לעמעכן - האָסט מיר גע-
בראַכט דעם זייגער צו ווייזן? האָסט
שוין געדאַרפט ברענגען דעם אויוון
אויך פון הויז.

- דער אויוון איז צו שווער - ענט-
פערט לעמעך, און אלע קינדער צעלאַכן
זיך, דער לערער שמייכלט ווייטער.

— נו, לעמעך, אז דו האָסט שוין
געבראַכט דעם זייגער — זאָגט דער לע-
רער — טאָ לאַמיר זען, צי ער שפע-
טיקט זיך טאַקע?

דער לערער האָט גענומען לעמעכס
זייגער און פאַרגליכן מיטן שול-זייגער.
ביידע זיינען כמעט גלייך געגאַנגען.

דער זייגער דיינער שפעטיקט זיך
ניט, — זאָגט דער לערער — נאָר דו ביסט
אַ גרויסער נאָר און אַ מאַרודניק!

נאָכן לערנען איז לעמעך אַוועק
אַהיים, די מאַמע האָט שוין אים גע-
וואַרט, פרעגן אים, וווּ דער זייגער איז
אַהינגעקומען. לעמעך האָט אַרויסגענו-
מען דעם זייגער פון שול-זעקל און דער-
ציילט דער מאַמען, צו וואָס ער האָט
דאָס געטאָן.

— אוי, מיין גאָט! — האָט די מאַמע
געבראַכן מיט די הענט — אַ יינגל זאָל
זיין אזאַ גולם!

און די קליינע ביילקע, לעמעכס
יינגערע שוועסטער, האט אזוי געלאכט!

